

Теоретичний семінар:

«Шкали оцінювання якості дошкільної освіти»

Мета:

- Актуалізація проблеми підвищення професійної компетентності педагогів в умовах воєнного стану.
- Розширення знань педагогів з питань організації само оцінювання з використанням технології ECERS»

План проведення теоретичного семінару

1. Підключення учасників семінару
2. Мотивація та представлення теми семінару
Завідувач ЗДО
3. Актуалізація проблеми підвищення професійної компетентності педагогів в умовах воєнного стану
 - Термінологічна розминка.
 - Тест на знання Професійного стандарту «вихователь закладу дошкільної освіти»
 - Вимоги до професійних та особистісних якостей освітян в умовах Нової української школи
Вихователь-методист ЗДО
4. Одноразове дослідження чи щоденна допомога вихователю ЗДО: розбираємося з методикою ECERS-3
Вихователь-методист ЗДО
5. Підведення підсумків семінару. Рефлексія.

ОДНОРАЗОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИ ЩОДЕННА ДОПОМОГА ВИХОВАТЕЛЮ ЗДО: РОЗБИРАЄМОСЯ З МЕТОДИКОЮ ECERS-3

***ECERS*: Шкала оцінювання якості дошкільної освіти. ECERS – це система критеріїв оцінювання якості роботи закладів дошкільної освіти так системи дошкільної освіти загалом, представлена чіткими кількісно вимірюваними величинами.**

ECERS надає інструмент всебічного оцінювання дитячого садка, в основу якого закладено спостереження за тим, як організовані – простір, час та взаємодія дітей та вихователів.

В Україні оцінювання організовує Український інститут розвитку освіти (УІРО) у партнерстві з командою підтримки реформ МОН, Всеукраїнським фондом «Крок за кроком» та за підтримки ЮНІСЕФ в Україні.

Оцінювання проводять експерти *ECERS* які пройшли сертифіковане навчання з авторами методики онлайн, а потім складають практичний тест на базі дитячого садка.

Експерт з оцінювання спостерігає за групою та взаємодією дітей, середовищем та безпекою простору, наявністю чи відсутністю ігор, іграшок та обладнання для всебічного розвитку дитини.

На 2021 рік Міністерство освіти і науки України запланувало дослідження якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за методикою **ECERS-3**. Цю методику перекладено українською, а також відібрано 8 національних та 66 регіональних експертів, які, за сприятливої епідемічної ситуації, проведуть оцінювання цьогоріч.

ECERS-3 передбачає спостереження за простором, навчальною та ігровою діяльністю, повсякденними практиками особистого догляду та іншими елементами освітнього середовища. МОН зазначає, що ця методика призначена не лише для дослідження, але і для повсякденного використання.

З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ ECERS-3

З літа 2020 року в контексті дошкілля часто трапляється аббревіатура ECERS-3. Хтось називає це дослідженням або методикою, інші – черговою перевіркою.

Насправді ж **ECERS** – це міжнародна методика з оцінювання якості освітнього середовища, за якою відбуватиметься дослідження і в Україні. У нас користуватимуться третім виданням – ECERS-3. Називати це дослідження перевіркою не варто, адже на його меті – визначити реальний стан дошкілля в Україні, а не «покарати» керівників або вихователів дитсадків.

ECERS розшифровується як «Early Childhood Environment Rating Scale» – шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. ECERS-3 представлено у форматі шкали, яка складається із 6 підшкал, які поділяються на 35 параметрів та 468 індикаторів.

Шкала ECERS-3 побудована так, що дає змогу оцінити освітнє середовище комплексно, зважаючи на такі виміри – підшкали методики:

- внутрішній простір та вміщення;
- повсякденні практики особистого догляду;
- мовлення та грамотність;
- різновиди навчально-пізнавальної діяльності;
- взаємодія;
- структурування програми.

«Головна перевага методики – експерти оцінюють не досягнення дітей, а освітнє середовище, яке їх оточує, характер взаємодії педагогів із дітьми та дітей між собою. Також шкала ECERS-3 дає змогу акцентувати увагу не на перевірці, а на дослідженні умов, створених для розвитку дитини»

Якість освітнього середовища за ECERS полягає в тому, **як почуввається дитина** та як пізнає світ, чи безпечно їй емоційно та фізично, чи отримує приклади для наслідування з боку дорослих, які її оточують, чи середовище дійсно доступне для дитини.

Інструмент ECERS був розроблений у 1980 році Тельмою Гармс та Річардом Кліфордом. Тепер методика оновлюється й використовується в понад 20 країнах як основний інструмент для оцінювання освітнього середовища. Методика ECERS – визнаний у всьому світі інструмент вимірювання якості освітнього середовища, що містить у собі комплексний підхід до розуміння раннього

розвитку дитини: когнітивний, фізичний та соціально-емоційний домени.

МЕТА, ПРОЦЕС ТА НАСЛІДКИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Оцінювання проводять сертифіковані експерти ECERS, які спостерігають за групою дітей від 3 до 5 років протягом 3 годин під час звичайного дня в дитячому садку. Кожен із параметрів підшкал оцінюють від 1 (незадовільно) до 7 (відмінно), відповідно до індикаторів.

Шкала побудована так, що експерт фіксує кожен із 468 індикаторів за принципом «так» чи «ні». Середній бал за підшкалою обчислюється відповідно до оцінок параметрів.

Мета дослідження – побачити освітнє середовище українського дошкільця в контексті світової практики та стандартів. Це дасть змогу зрозуміти, що в українських дитсадках уже є та відбувається добре, а що варто покращити чи змінити.

ЯК ECERS-3 ЗАСТОСОВУВАТИ В ПОВСЯКДЕННІЙ РОБОТІ

Шкалу ECERS можна «читати» і в повсякденній педагогічній практиці. Тут можна знайти ідеї оформлення середовища чи організації життя садочка.

Наприклад, у виданні йдеться про те, як зацікавити дитину математикою не лише під час математичних занять, а й у повсякденній діяльності, оформити стіни групи наочним матеріалом, організувати вільну гру та взаємодію дітей максимально комфортно для всіх та заохотити дитину до мовлення. **Зважаючи на індикатори з найвищою оцінкою – «7», – можна покращити середовище дитсадка ще до самого дослідження.**

Відповідно, жовта книжечка – друковане видання ECERS-3 – може стати помічницею в щоденному житті садка, якщо педколектив надасть собі ж відповіді на такі запитання:

- що у вашому середовищі відповідає вимогам методики?
- як би ви самі оцінили відповідні параметри у своєму дитсадку?
- що відрізняється від індикаторів із найвищою оцінкою й чому?
- як можна збагатити освітній простір свого дитячого садка за допомогою ECERS-3?

Лайфхаки з організації садочкового життя за ECERS-3

Додамо кілька варіантів того, як садочок може використовувати ECERS, наприклад, для розширення словника дитини чи навчання математики.

Як допомогти дітям у розширенні словника:

- під час гри чи виконання дітьми практик особистого догляду використовуйте **уточнені назви** предметів, людей, місць чи подій, вживаючи у своєму мовленні чимало **описових слів** (зручний, гігантський, спантеличений, кремезний, прудкий, плавний тощо);

- використовуйте **широке різноманіття слів під час розмови з дітьми**, застосовуйте менш поширені слова із синонімічного ряду та **пояснюйте значення цих слів** (говорити, мовити, буркнути, промимрити, сказати, гомоніти, теревенити);

- пропонуйте **нові теми для обговорень** та **підкріплюйте наочним та словесним матеріалом**, завдяки чому діти зможуть отримати новий досвід, поглибити та розширити те, що вже знають, а також засвоїти нову лексику.

Як заохотити дитину до вивчення математики в повсякденному житті:

- під час гри чи інших нематематичних занять **ставте запитання дітям, щоби заохотити їх до математичного мислення чи пояснення висновків** (наприклад, “Як ти визначиш, що олівців вистачить на всіх?”, “Як ти знаєш, що тут може грати ще одна дитина?”);

- **залучати дітей використовувати в розмовах математичну лексику** (підрховувати іграшкові гроші під час гри, обговорювати використання мірного посуду для поливання кімнатних рослин, дотримуватися поетапно інструкції в рецепті);

- допомагати дітям **зіставляти зображені цифри та намальовані геометричні фігури зі щоденним використанням у середовищі** (порахувати в календарі, скільки днів залишилося до вихідних; пояснювати цифри на годиннику і слідкувати, коли можна йти на прогулянку; під час прогулянки обговорювати позначки дорожніх знаків та їхнє значення).

19.10.2021 наказом Міністерства економіки № 755-21 затверджено професійний стандарт «**Вихователь закладу дошкільної освіти**», 20.10.2021 року його внесено до Реєстру професійних стандартів.

Над розробленням проєкту професійного стандарту за професією «**Вихователь закладу дошкільної освіти**» були залучені провідні науковці та практики у галузі дошкільної освіти з Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України та інших освітніх установ.

Професійний стандарт містить умови та критерії для визначення відповідності професійної кваліфікації особи вимогам до роботи на посаді вихователя закладу дошкільної освіти, а також втілює сучасний підхід до визначення переліку трудових функцій та трудових дій/операцій, опису загальних і професійних компетентностей вихователя закладу дошкільної освіти.

До трудових функцій вихователя закладу дошкільної освіти увійшли:

- організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу;
- участь у створенні, підтримці та розвитку здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища;
- партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу;
- професійний розвиток та самовдосконалення.

До переліку професійних компетентностей увійшли:

- прогностична;
- організаційна;
- оцінювально-аналітична;
- предметно-методична;
- здоров'язберезувальна;
- проєктувальна;
- психо-емоційна;
- педагогічне партнерство;
- морально-етична;
- здатність до навчання впродовж життя;
- інформаційно-комунікаційна.

Окрім того, професійні компетентності вихователя розкриті відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників (спеціаліст, спеціаліст другої категорії, спеціаліст першої категорії, спеціаліст вищої категорії).

Розроблений професійний стандарт «**Вихователь закладу дошкільної освіти**» слугуватиме орієнтиром для розроблення стандартів вищої освіти, освітніх (освітньо-професійних та освітньо-наукових) програм, навчальних програм і модулів для всіх форм та видів професійної підготовки, а також для розроблення навчально-методичних матеріалів до цих навчальних програм (модулів); проведення оцінки відповідності компетентностей працівників, випускників закладів освіти вимогам професійного стандарту; використання

у сфері управління персоналом, в тому числі його сертифікації та атестації; використання під час проведення процедур підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб; формування єдиних критеріїв виконання вимог до здатностей (компетентностей) особи, незалежно від шляхів їх отримання.

Як висновок зазначу, що «Дошкільне дитинство» - унікальний період у житті людини, коли формується здоров'я, здійснюється розвиток особистості. У той же час це період, у пліні якого дитина перебуває в повній залежності від навколишніх дорослих – батьків, педагогів. Тому необхідно прямувати курсом створення єдиного простору розвитку дитини, як у ЗДО, так і у родині.

На закінчення нагадаю вам вислів В. Сухомлинського:

«Наш найважливіший педагогічний інструмент – вміння глибоко поважати людську особистість у своєму вихованцеві. Ми цим інструментом покликані творити дуже ніжну, тонку річ: бажання бути хорошим, стати сьогодні кращим, ніж учора. Це бажання не виникає саме по собі, його можна тільки виховати».

Джерело:

<https://nus.org.ua/articles/odnorazove-doslidzhennya-chy-shhodenna-dopomoga-vyhovatelyu-sadka-rozbyrayemosya-z-metodykoyu-ecers-3/>

Матеріали для самоосвіти:

1. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/ecers-shkala-ocinyuvannya-seredovisha-rannogo-ditinstva>
2. <https://nus.org.ua/articles/odnorazove-doslidzhennya-chy-shhodenna-dopomoga-vyhovatelyu-sadka-rozbyrayemosya-z-metodykoyu-ecers-3/>